

Kántás Balázs

FEGYVERFILATÉLIA

I.

MAROKLŐFEGYVEREK BÉLYEGEKEN

Kántás Balázs
FEGYVERFILATÉLIA I.
MAROKLŐFEGYVEREK BÉLYEGEKEN

Az elektronikus szakkönyv szerzője:
Dr. Kántás Balázs PhD
muzeológus, tudományos tanácsadó, Bélyegmúzeum
ORCID-azonosító: 0000-0003-0927-772X

Lektorálta:
Prof. dr. Borsi-Kálmán Béla DSc
nyugalmazott egyetemi tanár, ELTE BTK

ISBN 978-615-6250-97-1

Felelős kiadó: Dr. Zsávolya Zoltán PhD

HORTHY-KORSZAK TÖRTÉNETÉNEK KUTATÁSÁÉRT
TÁRSASÁG
BUDAPEST, 2024

TEMATIKUS FILATÉLIAI/MOTÍVUMFILATÉLIAI ESSZÉ EGY RÖVID FILATÉLIAI SZAKKÖNYV ELÉ

Bár ez a vélemény meglehetősen szubjektív egy jelenleg éppen filatéliai területen dolgozó történész-muzeológus tollából, de a bélyeggyűjtés kétségtelenül máig az egyik legnagyobb változatosságot, szellemi és esztétikai élményt kínáló értelmiségi hobbi-tevékenységek közé tartozik annak ellenére, hogy az utóbbi évtizedekben mind idehaza, mind a nemzetközi szintén kétségtelenül veszített a népszerűségéből. Ez még akkor is így van, ha világunk gyors fejlődése, digitalizációja és automatizációja a bélyeget, ezt a hagyományosan papíralapú dokumentum-/irat-/aprónyomtatvány-típust is új társadalmi kontextusba helyezi, új fajtáinak megjelenését idézi elő, és új társadalmi, hivatali és kulturális funkciókat kölcsönöz neki. Az

1840-től megjelent mintegy 600 ezer bélyeg (és számtalan egyéb filatéliai tárgy) motívumokban gazdag, távoli országok történelmébe, hagyományaiba és kultúrájába betekintést engedő világa szinte kimeríthetetlen, és többek között az a csodálatos benne, hogy az újabb és újabb kibocsátások révén folyamatosan bővül. Az eredetileg kizárólag postai bérmentesítésre szolgáló, apró értékpapírok állami és magán postaszolgálatok általi folyamatos kibocsátása mára elsősorban inkább a gyűjtői igényeket szolgálja ki, új és új, sokszor egyre hivalkodóbb és formabontóbb grafikai tartalommal a hivatali okmányfunkció, postai bérmentesítés helyett. Gyűjtésével, történetének, motívumainak és nyomdai, technikai előállításának tanulmányozásával pedig önálló történeti segédtudomány, a filatélia foglalkozik.¹

---

¹ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca – IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

Tematikus bélyeggyűjtésnek (ennek talán egy szűkebb területét pedig elsősorban Magyarországon motívumgyűjtésnek, illetve motívumfilatéliának – angolul jellemzően *topical philately*, *topical stamp collecting* vagy *thematic stamp collecting*) azt a filatéliai ágat, gyűjtési és érdeklődési területet nevezzük, amikor valaki csak egy témába tartozó bélyegeket gyűjt, illetve tanulmányoz.² Ide tartozik az eseményfilatélia is, amely évfordulókat, eseményeket (sportesemények, hadi események, születési évfordulók stb.) ábrázoló bélyegek gyűjtését jelenti. A tematikus filatéliát és a

---

² Magyarországon számos jó színvonalú motívumfilatéliai könyv, illetve tematikus kiállítási katalógus megjelent. Például lásd:

Ács Imre, *Magyarország hadtörténelme bélyegeken*, Budapest, Honvéd Kiadó, 1998.

Dr. ZOLTÁN János, *Vadászat bélyegeken*, Magánkiadás, Budapest, 2002.

Dr. FORGÓ Béla, *Festmények és grafikák Magyarország bélyegein*, Budapest, MP Press Bt, 2003.

SZABÓ Jenő, *Bélyegrapszódia* [A Bélyegmúzeum zenét és zeneszerzőket megjelenítő bélyegekből készült, tematikus bélyegkiállításának katalógusa], Budapest, Bélyegmúzeum, 2015.

motívumfilatéliá régebben azonos gyűjtési területnek tekintették, mára azonban két önálló, egy tágabb és egy szűkebb filatéliai ágról van szó.³ A kettőt persze olykor nehéz elhatárolni egymástól, azonban a tematikus gyűjtés elvileg valamely (tágabb) témához kapcsolódó bélyegek és egyéb filatéliai tárgyak gyűjtését (pl. postatörténet, repüléstörténet, közlekedés stb.) jelenti, tehát a bélyegek tematikus alapon való gyűjtése és tanulmányozása az úgynevezett tematikus filatélia, míg a motívumgyűjtés/motívumfilatélia a bélyegábra által megjelenített képre, képi tartalomra korlátozódik – ha például

---

³ Erre egyébként a jeles magyar filatelista, Bánás Artúr, a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége Tematikus Szakosztályának elnöke hívta fel a jelen esszé szerzőjének figyelmét, amelyért ez úton is köszönettel tartozik. A szerző cikkét a magyar motívumfilatélia történetének tárgykörében lásd: BÁNÁS Artúr, „*Hol tart valójában a tematikus filatélia?*”, *Bélyegvilág*, 2018/3, 6.

Köszönettel tartozom továbbá Rill Attila, dr. Egerszegi György és Derecskei Attila Gyűjtőtársaknak, a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége prominens tagjainak, akik termékeny polémia keretében hívták fel figyelmemet a két gyakran összemósódó filatéliai ág közötti különbségekre.

állatokat, vagy még korlátozottabban adott rendszertani csoportba tartozó állatokat, növényeket, bizonyos típusú járműveket stb. megjelenítő bélyegeket gyűjtünk és tanulmányozunk, akkor tulajdonképpen motívumfilatelisták vagyunk.⁴ A motívumalapú bélyeggyűjtés témái nyilván lehetnek állatok, növények, híres emberek, közlekedési eszközök, képzőművészeti alkotások, néprajzi csoportok és viseletek, vagy akár épületek és tájak is.⁵ A lehetőségek a bélyegek egyre több mindenre kiterjedő képi tartalmával együtt szinte végtelenek, a nagy mennyiségű megjelent bélyeg és bélyegváltozat okán pedig mindenképpen ajánlatos, hogy aki gyűjtésükre adja a fejét, az valamilyen módon, akár kibocsátó országra korlátozva, akár időszakra szorítkozva, akár tematikus,

---

⁴ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010, 145–154.

⁵ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca – IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008, 36–37.

akár ezen belül motívumalapon behatárolja gyűjtői hobbijának területét.

A tematikus alapú, illetve szűkebben a motívum alapon történő gyűjtés majdnem egyidős a magával bélyeg történetével. Amikor a 19. század végén a posták emberek portréi, címerek és egyéb egyszínű bélyegek kiadása helyett inkább színes, tematikus bélyegek kiadása mellett döntöttek, és a bélyegek külleme, grafikai tartalma, képi elemei egyre változatosabbá és színesebbé váltak, és egyre jobban elterjedt a tematikus gyűjtés és a motívumgyűjtés. Az 1920-as évek végén a szemlélet kellően elfogadottá vált,⁶ és ez a bélyeggyűjtési ág a bélyegszakkönyvekben, filatéliai kiadványokban is egyre gyakrabban jelent meg, mint a filatélia

---

⁶ Lásd a magyar szakirodalomban bővebben például:

HAJDU Endre, *Bélyeggyűjtés*, Budapest, Medicina Kiadó, 1970, 60–64.

Illetve: DABÓCZY András – GLATZ István – NAGY László – Dr. SZÖRÉNYI Miklós – VAS István, *A bélyeggyűjtés kézikönyve*, Budapest, Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége, 2004, 54–57.

egyre inkább önálló és egyre többek által igen nagyra értékelt területe.⁷ A Nemzetközi Filatéliai Szövetség (Fédération Internationale de Philatélie, FIP) ugyanakkor csak a tágabb értelemben vett tematikus filatéliát (angolul: *topical philately* vagy *thematic philately*, franciául: *philatélie thématique*, németül viszont: *Motivphilatelie* vagy *thematische Philatelie*, a két kifejezés nagyjából ugyanazt jelenti), a bélyeggyűjtés legrangosabb világszervezete ugyanakkor önálló filatéliai versenyszakágnak csak a tágabb értelmű tematikus filatéliát ismeri el, csak és kizárólag motívumalapú filatéliai anyaggal nem is igazán lehet nemzetközi bélyegkiállításokra benevezni.⁸ A Nemzetközi Filatéliai Szövetség, a FIP értelemszerűen maga is fenntart egy tematikus szakbizottságot. A rangos nemzetközi szakmai szervezet honlapján az alábbi definíció olvasható:

---

⁷ Lásd bővebben: NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010, 145–154.

⁸ Erre többek között dr. Rill Attila hívta fel a figyelmet a MABÉOSZ levelezőlistáján, amiért ezúton is köszönet illeti.

„A tematikus filatélia olyan bélyegek és egyéb filatéliai tárgyak gyűjtése, amelyek egy témát illusztrálnak, dolgoznak fel: madarak, foci, történelem, művészet, életmód, fák stb. A téma (theme) kifejezésnek itt dinamikus jelentése van, amely a gyűjtő általi személyes kidolgozását jelenti, aki egy teljes történetet épít az adott téma köré.

Valaha a bélyeggyűjtemények egy ország vagy országcsoport bélyegeiből álltak. A bélyegeket általában a kibocsátás dátumának sorrendjében mutatták be. Ez ma már nincs így. A tematikus gyűjtemény a lehető legszélesebb körű filatéliai anyagból áll, a postigazgatások lehető legszélesebb köréből, mindenféle időbeli megkötés nélkül. Minden egyes kiválasztott tételnek kapcsolódnia kell a témához, és azokat legmegfelelőbb sorrendben kell elrendezni, hogy elmeséljék a történetet.

A történet vázlata tervként (plan) kerül bemutatásra, amely a téma kialakulásának lépéseit mutatja be. A terv hasonló egy könyv tartalomjegyzékéhez, és általában fejezetek és alfejezetek szerint szerveződik, amelyek láthatóvá teszik a történet logikus folyását egy világos és következetes szál mentén.”⁹

Ebből is látszik, hogy a tematikus filatélia egy tágabb, komplexebb, a gyűjtők számára nagyobb kreativitást és szellemi mozgásteret jelentő keretet jelent, míg a motívumfilatélia leginkább azonos bélyegábrát tartalmazó bélyegek gyűjtését (és tanulmányozását) jelenti, és inkább az adott filatéliai tárgy szűkebb vizuális, grafikai tartalomra koncentrál, nem annyira az egyes filatéliai tárgyak közötti

---

⁹ *What is Thematic Philately?*. A Nemzetközi Filatéliai Szövetség honlapja.

<http://www.fipthematicphilately.org/what.html>

Letöltés ideje: 2023. december 16.

lehetséges, komplex tematikai kapcsolatokra. Míg a tematikus filatélia versenyszakág, addig a motívumfilatélia, mondhatjuk akár némi leértékeléssel, leginkább egy szűkebb gyűjtési területet jelent. A professzionális, bélyegkiállításokon is induló gyűjtők jellemzően a tematikus filatéliát ismerik el inkább, a motívumgyűjtést pedig sokan egy kevésbé komplex területnek gondolják. A motívumgyűjtemények a gyűjtők szorgalmas munkája és kreativitása által tematikus gyűjteményekké bővíthetők. Ezzel együtt művelődéstörténeti szempontból nyilván mindkét megközelítés igen érdekes lehet.

A tematikus alapú bélyeggyűjtés történetének igen fontos állomása volt, amikor 1949-ben megalakult az Amerikai Tematikus Szövetség vagy Amerikai Tematikus/Motívumfilatéliai Szövetség (ATA, *American Topical Association*), és a szervezet elsődleges szakmai célja lett, hogy folyamatosan frissített témajegyzéket biztosítson a különböző motívumokat ábrázoló, illetve különböző témák szerint

csoportosítható bélyegekről a gyűjtők számára. Ma az ATA tagjainak száma meghaladja az 50 000-et, tagjai közel száz országból kerülnek ki, és időről időre részletes kiadványokat jelentet meg széles témakörben. Napjainkban is ez a motívumfilatéla, tematikus bélyeggyűjtés egyik legnagyobb és legrangosabb, bár amerikai székhelyű, de lényegében nemzetközi szinten jelenlevő és működő szakmai szervezete, és jelentős segítséget nyújt a tematikus bélyeggyűjtőknek, bárhol is éljenek és gyűjtsenek bélyeget a világon.¹⁰ A szervezet időről időre kézikönyveket is kiad a tematikus bélyeggyűjtés témakörében.¹¹

Napjainkban a legnagyobb nemzetközi bélyegkatalógusok kiadói már külön a tematikus- és motívumgyűjtőknek szánt tematikus, illetve szűkebb

---

¹⁰ A szervezet honlapját lásd: <https://americantopical.org/> – Letöltés ideje: 2023. november 17.

¹¹ Lásd például: <https://americantopical.org/Sys/Store/Products/55705>
Letöltés ideje: 2023. december 21.

értelemben vett motívumkatalógusok kiadásával is foglalkoznak, amelyek természetesen színes bélyegillusztrációkat tartalmaznak a bélyegek világában való eligazodáshoz.¹² (Ha úgy tetszik, a jelen motívumfilatéliai kiadvány is felfogható és értékelhető egy motívumalapú, válogatott elektronikus bélyegkatalógusként). Mára ezenfelül hagyománnyá váltak a motívumgyűjtők számára rendezett versenyek, a motívumfilatélia pedig szerencsére önálló versenyszakággá emelkedett.¹³

A Wikipédia vonatkozó magyar nyelvű, részletes szócikke többek között az alábbi motívumfilatéliai területeket sorolja fel leggyakoribbként:

---

¹² A *Michel* német kiadású bélyegkatalógusnak többek között vannak például motívumkatalógusai is, amelyeket a cég időről időre kiad. Lásd többek között: <https://www.schaubek.de/MICHEL-thematic-catalogues> – Letöltés ideje: 2023. november 17.

¹³ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010, 145–154.

„Számos elterjedt motívum létezik ebben a körben. A tematikus bélyeggyűjtés témáját a motívumgyűjtő választja ki, viszont a bélyegek változatossága miatt figyelnie kell arra, hogy ne túl széles körben gyűjtsön bélyegeket (pl. madarakat), hanem korlátozódjon le a gyűjtés alkategóriákra (pl. vörösbegyek, pingvinek, sasok). A széleskörűbb motívumok a következők:

- állatok – madarak, lovak, macskák, kutyák, halak, rovarok (lepkék), pókok, kagylók, rákok, kígyók, gyíkok*
- növények – virágok, fák, gyümölcsök*
- gombák*
- járművek – vasút, hajók és vitorlák, autók, repülőgépek, léggömbök*
- híres emberek – fizikusok, kémikusok, feltalálók, nők, írók, költők, festők, fáraók stb.*

- *épületek, építmények*
- *tájak, tájképek, földrészek – Antarktisz*
- *sport – sportolók, olimpiai játékok, labdajátékok, vb-
k*
- *csillagászat, űr, űrhajósok (Apollo-program),
égitestek*
- *festmények – portrék, aktok, híres emberek
festményeken*
- *kultúra; népek, hagyományok, szokások,
népviseletek, vallások; szimbólumok; táncok*
- *edények, szobrok, tárgyak, kincsek, érmék*
- *jeles napok - karácsony, húsvét, Valentin-nap*
- *címerek, zászlók, térképek*
- *postatörténet, bélyeg a bélyegen*
- *ifjúság - játékok, mesék, rajzfilmek, képregények,
gyermekrajzok*
- *cserkészlet*

- *EUROPA-bélyegek*¹⁴

A tematikus filatélia, és azon belül persze a szűkebb motívumfilatélia egyik – és kétségtelenül a gyűjtők körében máig legnépszerűbb – ága az élővilág-motívumokat, állatokat, növényeket, természeti környezetet ábrázoló bélyegek gyűjtése. (Az állatok pedig talán valamivel népszerűbbek a tematikus bélyeggyűjtők körében, mint a növények.) A

---

¹⁴ Tematikus bélyeggyűjtés – Wikipédia-szócikk.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Tematikus_b%C3%A9lyeggy%C5%B1jt%C3%A9s –
Letöltés ideje: 2023. november 16.

A téma nemzetközi szakirodalomból lásd válogatásszerűen:

A. J. BRANSTON, *Thematic and Topical Stamp Collecting: A Practical and Comprehensive Handbook for Thematic, Topical, and Subject collectors*, London, Batsford, 1980.

Alma LEE, *Introduction to Thematic Collections*, London, The British Philatelic Trust and the National Philatelic Society, 1983.

W. E. J. VANDEN, *Handbook of Thematic Stamps*, Limassol, British Thematic Society, 1994.

motívum alapján való bélyeggyűjtésnek tehát a flóra és fauna tematikájú bélyegek adják nemzetközi szinten is az egyik leggazdagabb és legjelentékenyebb, szinte kimeríthetetlen területét.¹⁵

Itt el is érkeztünk a jelen rövid motívumfilatéliai/tematikus filatéliai (a definíciókkal a szerző próbált vigyázni, de nem biztos, hogy minden esetben sikerült neki) esszé és elektronikus kiadvány témájához, a bélyegeken megjelenő maroklőfegyverekhez (pisztolyokhoz és revolverekhez). Mivel a jelen szerény tematikus katalógus nem annyira haditechnika-történeti, mint inkább motívumfilatéliai szakmunka, nem szeretném a kedves Olvasót fegyvertechnika-történeti tényközlésekkel untatni, hiszen a fegyverek technikai fejlődése iránt is érdeklődő gyűjtők mindenképpen utána néznek a téma könyvtárnyi szakirodalmának, vagy már ismerik

---

¹⁵ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*. i. m.

is azt.¹⁶ Annyit azonban mindenképpen kiemelnék, hogy mivel jelen filatéliai munka közreadója is egyébiránt had- és rendvédelem-történész is, mindenképpen hangsúlyoznia kell a filatélia, mint nem csupán gyűjtési hobbi, de fontos történeti segédtudomány voltát is. A bélyegkiadások története egyúttal a nemzeti és nemzetközi történelem lenyomata is, a fegyvermotívumot megjelenítő bélyegek pedig fontos hadtörténelmi dokumentumértékkel is rendelkeznek. A hadtörténelem alapvetően pedig az államok hadseregeinek szervezetét, haditechnikai eszközeit, a háborúk, a hadművészet történetét, folyamatait, és természetesen az azokat befolyásoló emberi, társadalmi tényezőket kutató történeti tudományág. E tárgyban igen sok minden megtudható

---

¹⁶ Magyar nyelven Lásd például:

BALÁZS József – PONGÓ János, *Pisztolyok és revolverek*, Budapest, Zrínyi Kiadó, 1977.

Frederic MYATT, *Revolverek és pisztolyok*, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1994.

Martin J. DOUGHERTY, *Kézifegyverek képes enciklopédiája*, ford. Soós Péter, Budapest, Zrínyi Kiadó, 2019.

az adott ország bélyegkiadásait illetően is, így nem tűnik talán nagy túlzásnak az az állítás sem, hogy a jelen tematikus bélyegkatalógus egyúttal hadtörténelmi segédanyagként is használható a téma iránt érdeklődő gyűjtők számára. Munkámat egyébként valamennyire Ács Imre immár elhunyt, nyugalmazott mérnök alezredes, a magyar katonai témájú filatélia jeles alakjának *Magyarország hadtörténelme bélyegeken* című, korántsem hibátlan, de jó színvonalú és a téma iránt érdeklődő gyűjtőknek máig jelentős segítséget nyújtó, 1998-as tematikus filatéliai szakkönyve inspirálta. Neki így ismeretlenül, utólag is köszönettel tartozom.

A jelen elektronikus filatéliai szakkönyvben igyekszem a lehető legjobb, legegztétikusabb és legtöbb szempontot figyelembe vevő válogatást nyújtani a világ postaszolgálatai által kibocsátott, szűkebb motívum alapon maroklófegyvereket, pisztolyokat ábrázoló bélyegeiből, a koraiújkori kanócos, kovás, keréklakatos és csappantyús

egylovétű fegyverektől a western revolvereken át egészen a modern ismétlő pisztolyokig és revolverekig. Mindazonáltal megjegyzem, hogy a kutatás során magam is meglepődtem, mennyire kicsi a világon azon bélyegkiadások száma, amelyeken a maroklófegyver, pisztoly vagy revolver nem csupán másodlagos motívumként jelenik meg, például katonák, forradalmárok vagy sportlövészek kezében, hanem az eszköz maga képezi az elsődleges bélyegábrát, motívumot. Igyekeztem mellőzni a tágabb harci és katonai, háborús, valamint sportlövészeti tematikájú bélyegeket is, ha azok bélyegábrája nem fő motívumként jelenít meg maroklófegyvert, pisztolyt vagy revolvert – hiszen ebben az esetben már tágabb tematikus filatéliáról, és nem a szűkebb motívumfilatéliáról lenne szó. A válogatást erre igyekeztem szűkíteni a kutatásom során. A válogatott és közölt bélyegeket a maroklófegyver definíciója (olyan rövidebb csövű kézi lőfegyver, melyet egy kézben lehet tartani, és feltámasztás vagy vállhoz szorítás

nélkül lehet működtetni, tehát nem karabély és nem puska¹⁷⁾ szerint igyekeztem feldolgozni. A válogatásba bekerült egyetlen magyar bélyeg esetén, amely az 1956-os forradalom és szabadságharc 40. évfordulója alkalmából jelent meg, jóindulatú kivételt tettem. A jelen elektronikus könyv persze értelemszerűen nem tartalmaz minden valaha megjelent, pisztolyokat és revolvereket megjelenítő bélyeget, de törekszik a teljességre, és ahhoz talán mindenképpen eleget foglal magában, hogy a téma a magyar olvasók és/vagy bélyeggyűjtők számára áttekinthető és tágabb kontextusba helyezhető legyen. A válogatás során a szerző/közreadó a legtöbb esetben igyekezett megmaradni a szigorú értelemben vett filatéliai objektumoknál, és olyan bélyegek/kisívek/blokkok képeit

---

¹⁷ Maroklófegyver – Wikipédia-szócikk angol és magyar nyelven.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Handgun>

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Marokl%C5%91fegyver>

Letöltés ideje: 2023. december 19.

választotta közlésre, amelyek névértékkel rendelkeznek, postai bérmentesítésre elméletileg valóban használhatók.¹⁸

Azért használom kellő óvatossággal az *elméletileg* határozószót, mert egyes kevésbé fejlett, főként afrikai és ázsiai országokban gyakori jelenség a *fantombélyeg-kiadás*, amely azt jelenti, hogy bár egy adott bélyegkiadáson szerepel államjelzés és névérték, azt nem feltétlenül az adott állam kormányzatának vagy postaszolgálatának megbízásából vagy engedélyével nyomtatják ki,¹⁹ hanem elsődlegesen gyűjtői igények kielégítésére, profitszerzés céljából hozzák létre, és kerül forgalomba bizonyos piaci szereplők, cégek tevékenysége

---

¹⁸ Ahol esetleg mégis kétes legitimitású bélyeg került a válogatásba, azt a közreadó zárójelben mindig jelezte. A nem legitim körülmények között megjelent bélyegek között ugyanis kétségtelenül akadnak dekoratív, gyűjtési szempontból is igen érdekes darabok.

¹⁹ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. Harsányi Luca – Ignác Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008, 58–59.

által.²⁰ Ebből kifolyólag pedig lehetséges, hogy az adott bélyeg szigorú filatéliai és postajogi értelemben csupán bélyegnek látszik, de a nemzetközi postaforgalomban nem feltétlenül fogadnák el, ha valaki bérmentesítésre próbálná meg használni.²¹ A kétes legitimitású bélyegkiadásoknak, fantombélyegeknek, illegális bélyegeknek ugyanakkor mára maguknak is jelentős gyűjtői piacuk van, és mivel az egyre inkább digitálissá váló világban, az elektronikus kommunikáció és az automatizált postakezelés korában már a hivatalos, többnyire állami monopólium alá tartozó bélyegkiadás is egyre inkább a gyűjtői igények kielégítését, a kormányzatok és postaszolgálatok ily módon történő profitszerzését, nem pedig a postai bérmentesítést, a küldemények célba juttatási díjának megfizetését és ennek igazolását szolgálja, a legitim és illegitim

---

²⁰ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58–59.

²¹ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58–59.

bélyegkiadásokat is egyre nehezebb elhatárolni, megkülönböztetni egymástól.²²

A jelen szerény filatéliai kiadványban közreadott bélyegek (valamivel több, mint 60 darab) képeit nonprofit, tudományos, ismeretterjesztési és közművelődési céllal tettük közzé, internetes forrásaikat többnyire korábbi, elektronikusan is elérhető, tematikus filatéliai szakmai kiadványok, bélyeggyűjtéssel kapcsolatos honlapok, illetve értelemszerűen internetes aukciós házak és webáruházak weboldalai képezik. A képek forrása igen sok esetben a *Colnect.com*²³ nemzetközi gyűjtői és aukciós portál, amely többek között a világ postabélyegeinek szabadon elérhető, online elektronikus katalógusaként is nagyon jól használható, és szinte minden

---

²² James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58–59.

²³ <https://colnect.com/en/search/list/collectibles/stamps/q/pistol>
<https://colnect.com/en/search/list/collectibles/stamps/q/weapon>
<https://colnect.com/en/search/list/collectibles/stamps/q/soldier>
Letöltés ideje: 2023. december 14–21.

bélyegről jó minőségű, de legalábbis elektronikusan közölhető, a filatéliai tájékozódáshoz rendkívül hasznos másolatot közöl.

A bélyegképek közlésénél lehetőség szerint mindig feltüntettem a nagyobb, rangosabb nemzetközi bélyegkatalógusok (elsősorban a német Michel, a francia Yvert et Tellier, illetve a brit Stanley Gibbons; némely esetben az olasz Unificato vagy a spanyol Edifil, illetve magyar bélyegek esetében a Philatelica Hungarica Kft. által kiadott katalógus) számait, így az adott bélyeg beazonosítása könnyen lehetséges bárki számára. Nem tüntettem fel ugyanakkor a bélyegek méretét, fogazatát, a nyomdatechnikát, amellyel készültek, illetve egyéb lényeges filatéliai adatokat, ugyanis azokat a nagyobb nemzetközi katalógusok, illetve a *Colnect.com* ezeket alapul vevő online adatbázisa ezeket a legtöbb esetben tartalmazza.

A jelen szerény elektronikus szakkönyv egyúttal egy nagyobb szabású motívumfilatéliai kutatási program kezdete

is, amelynek folytatása során szándékomban áll majd egy nagyobb volumenű, militária/katonai relikvia/egyver motívumokat megjelenítő bélyegeket listázó és bemutató motívumkatalógust közreadni, nyilván a témában eddig megjelent munkáimat is integrálva. Ha egyszer jelen munka közreadója eljut oda, a bevezetőt természetesen a szóban forgó katonai eszközök filatéliában való jelenlétével bővebben foglalkozó részletekkel is ki szándékozik egészíteni, sokkal mélyebben feltárva a „egyverfilatélia”, ha van ilyen fogalom, gazdag nemzetközi dokumentumkincsét, illetve a bélyegkiadások, bélyegmotívumok és a hadtörténet, haditechnika-történet és a egyvertörténet tágabb, a kutatók figyelmét Magyarországon látszólag eddig elkerülő összefüggéseit.

**MOTÍVUMALAPÚ
VÁLOGATÁS A VILÁG
MAROKLŐFEGYVEREKET
ÁBRÁZOLÓ BÉLYEGEIBŐL
(A BÉLYEGEK KIBOCSÁTÁSÁNAK
IDŐRENDJÉBEN)**

Belgium, 1967

Michel BE 1463

Yvert et Tellier BE 1406

Stanley Gibbons BE 2006

Unificato BE 1406

Csehszlovákia, 1969

Michel CS 1854

Yvert et Tellier CS 1701

Stanley Gibbons CS 1805

Csehszlovákia, 1969

Michel CS 1855

Yvert et Tellier CS 1702

Stanley Gibbons CS 1806

Csehszlovákia, 1969

Michel CS 1857

Yvert et Tellier CS 1704

Stanley Gibbons CS 1808

Csehszlovákia, 1969

Michel CS 1858

Yvert et Tellier CS 1705

Stanley Gibbons CS 1809

Csehszlovákia, 1969

Michel CS 1859

Yvert et Tellier CS 1706

Stanley Gibbons CS 1810

Algérie, 1970
Michel 555
Yvert et Tellier 521
Stanley Gibbons 564

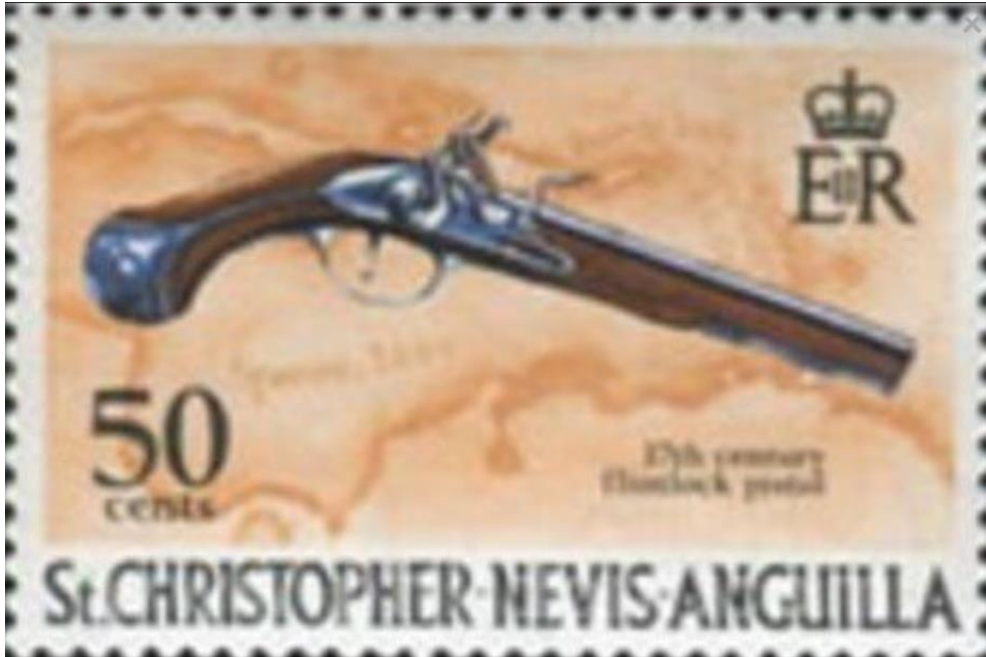

Szent Ilona, 1972

Michel SH 257

Yvert et Tellier SH 256

Stanley Gibbons SH 288

Saint Kitts és Nevis, 1973
Stamp Number KN 218a

Svájc, 1974
Michel CH 1019
Stamp Number CH 588
Yvert et Tellier CH 949
Stanley Gibbons CH 878

Katar, 1976
Michel QA 636
Yvert et Tellier QA 273
Stanley Gibbons QA 543

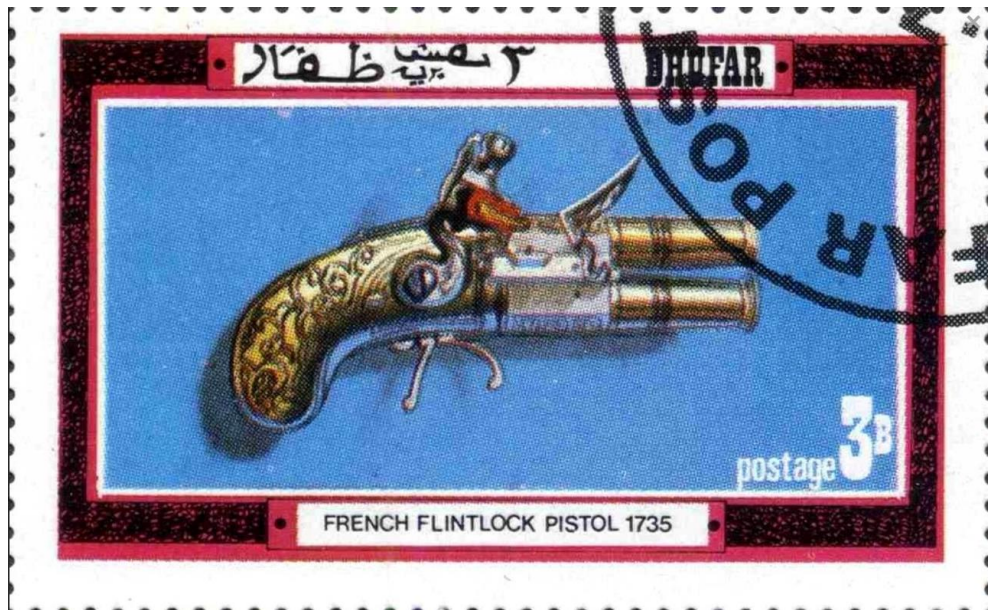

Omán, 1978 (illegális bélyeg)
Colnect DH 1978-02/1

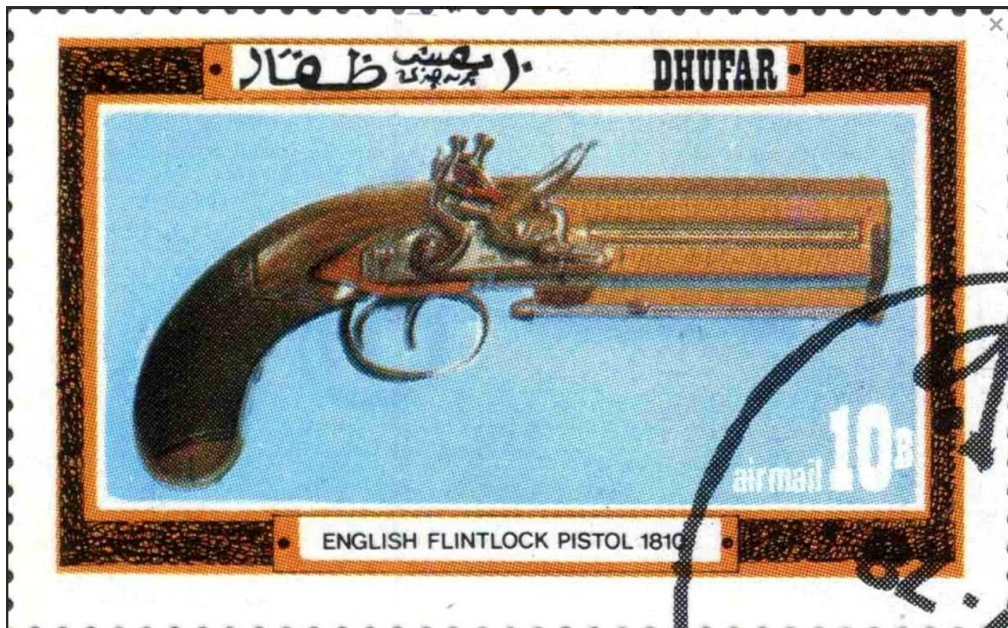
Omán, 1978 (illegális bélyeg)
Colnect DH 1978-02/2

Omán, 1978 (illegális bélyeg)
Colnect DH 1978-02/3

Omán, 1978 (illegális bélyeg)
Colnect DH 1978-02/4

Omán, 1978 (illegális bélyeg)
Colnect DH 1978-02/5

Omán, 1978 (illegális bélyeg)
Colnect DH 1978-02/6

Omán, 1978 (illegális bélyeg)
Colnect DH 1978-02/7

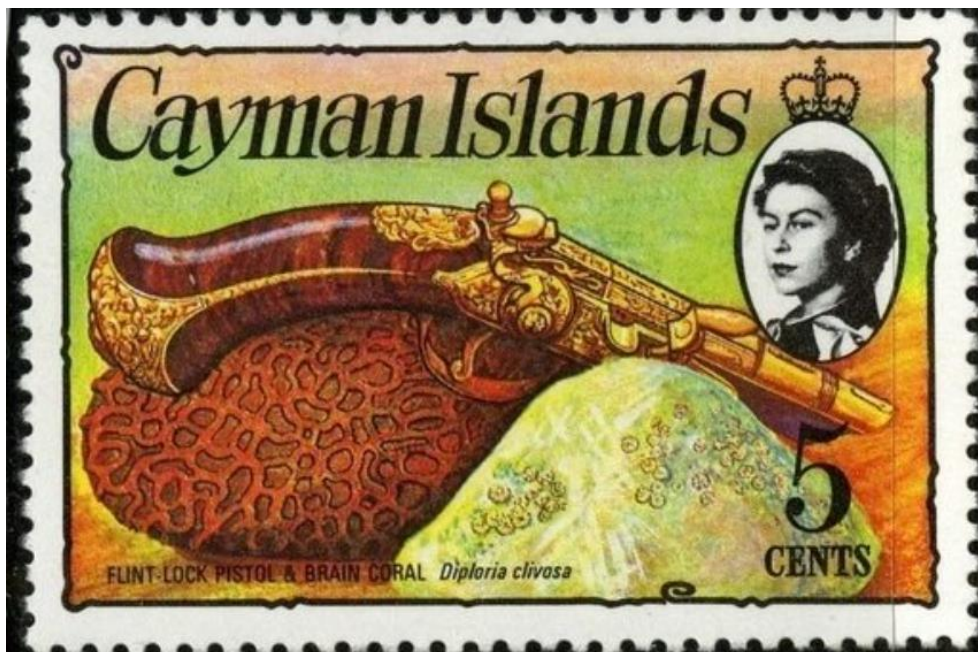

Albânia, 1976

Michel 1852

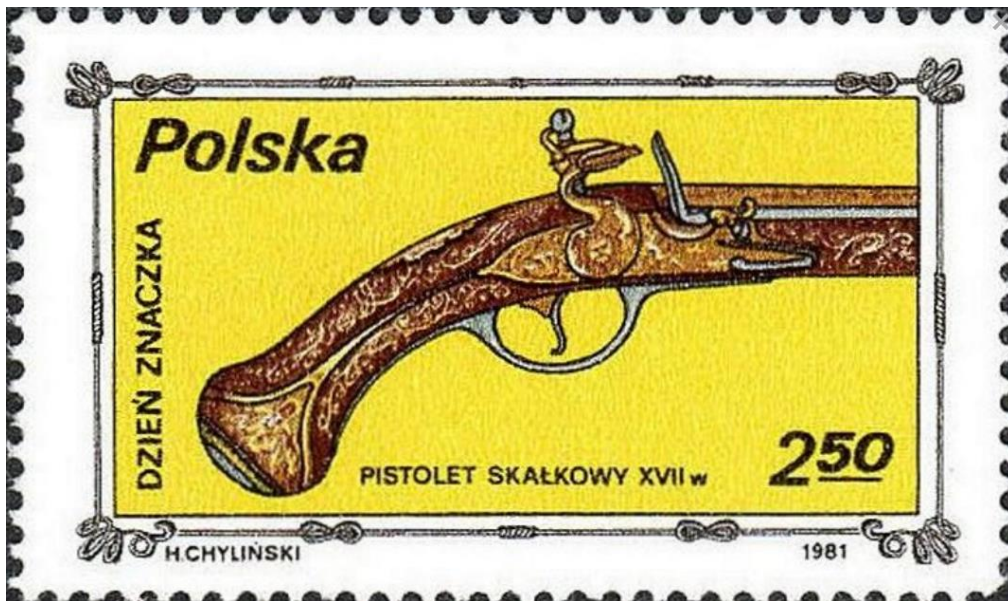
Yvert et Tellier 1660

Stanley Gibbons 1832

Kajmán-szigetek, 1979
Michel KY 399II
Yvert et Tellier KY 440
Stanley Gibbons KY 447

Lengyelország, 1981
Michel PL 2769
Yvert et Tellier PL 2585
Stanley Gibbons PL 2771

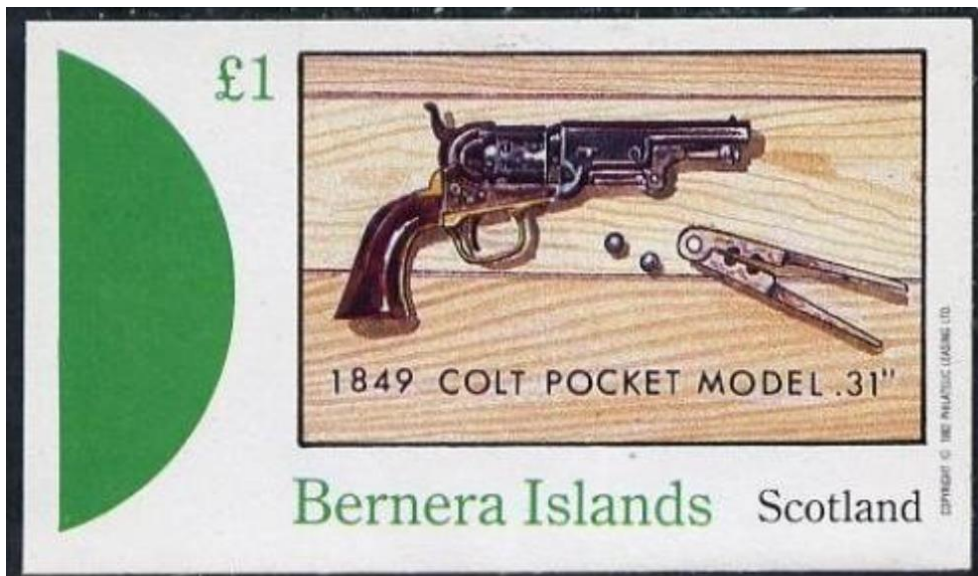
Staffa Scotland £2

SINGLE SHOT HUNTING PISTOL

COPYRIGHT © 1982 PHILATELIC LEASING LTD

Skócia, Staffa, 1982 (illegális bélyeg)
Colnect GB-SF 1982-704

Skócia, Bernera-szigetek, 1982 (illegális bélyeg)
Colnect GB-BI 1982-371

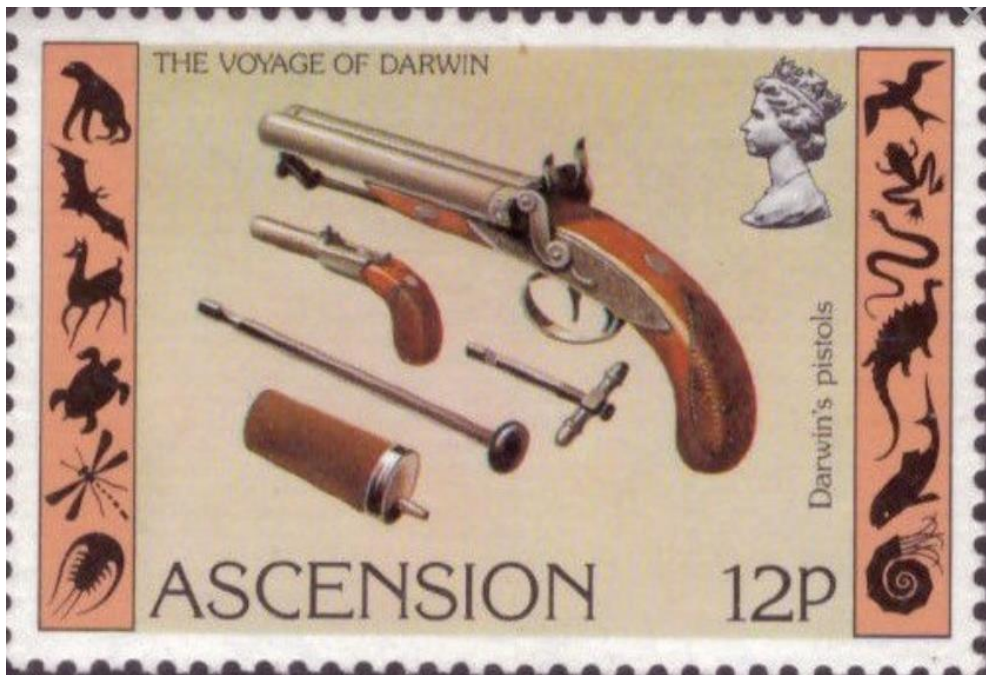
Skócia, Barnera-szigetek, 1982 (illegális bélyeg)
Colnect GB-BI 1982-372

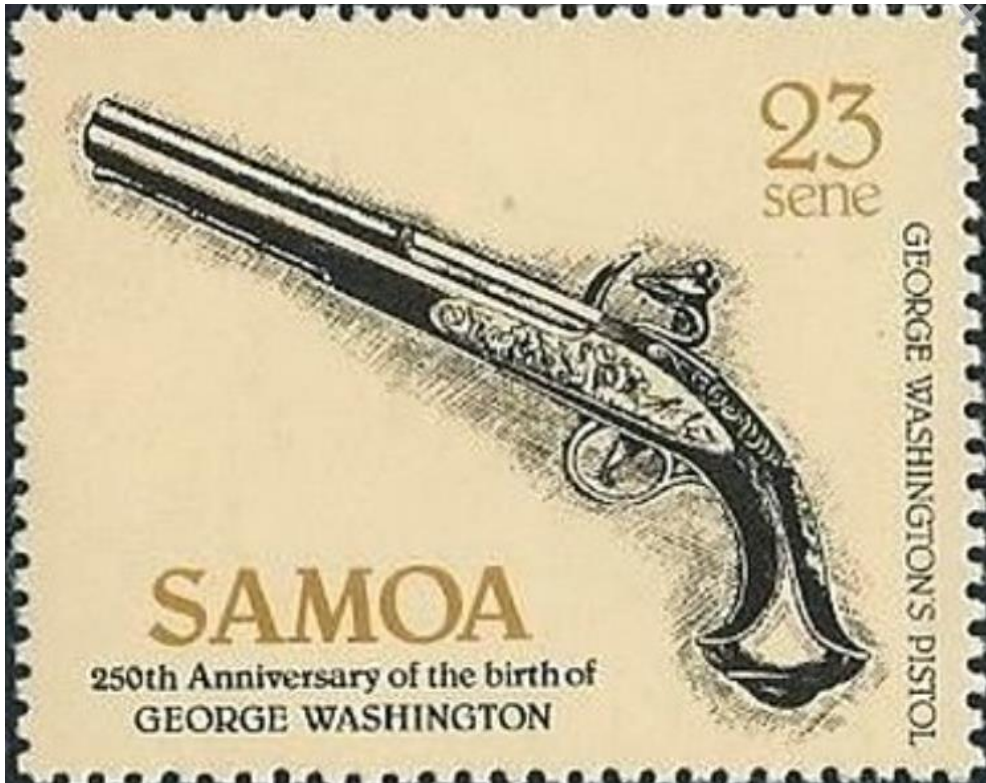
Skócia, Barnera-szigetek, 1982 (illegális bélyeg)
Colnect GB-BI 1982-378

Skócia, Barnera-szigetek, 1982 (illegális bélyeg)
GB-BI 1982-381

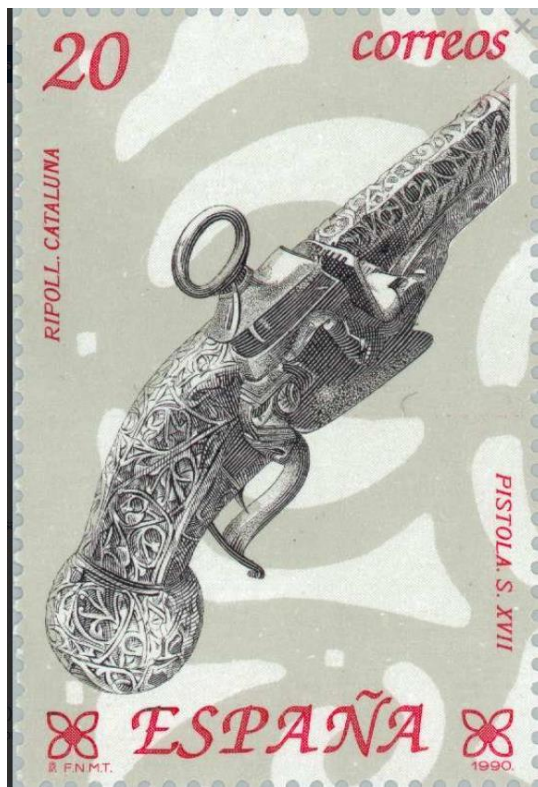

Ascension, 1982
Michel AS 315
Yvert et Tellier AS 308
Stanley Gibbons AS 315

Szamoia, 1982
Michel WS 473
Yvert et Tellier WS 506
Stanley Gibbons WS 612

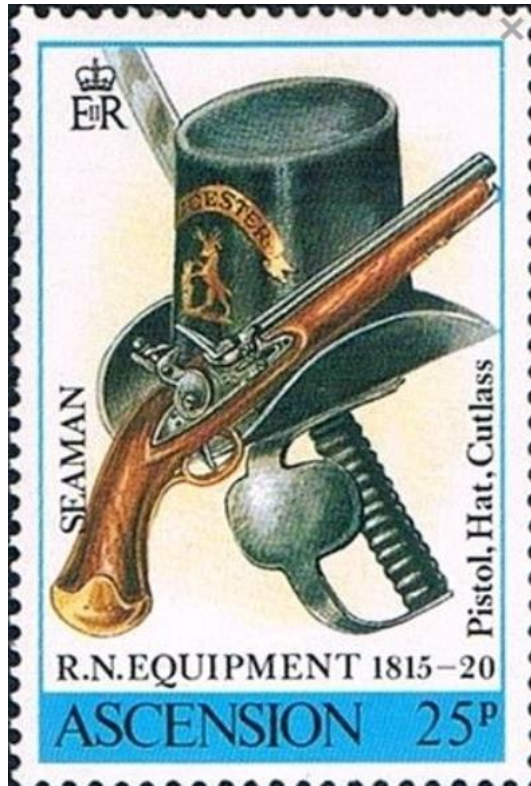

Spanyolország, 1987
Michel ES 2942
Yvert et Tellier ES 2677
Stanley Gibbons ES 3065

Argentina, 1987
Cefoliza 1517A

Ascension, 1990

Michel AS 516

Yvert et Tellier AS 498

Stanley Gibbons AS 512

Bulgária, 1993

Michel BG 4074

Yvert et Tellier BG 3526

Stanley Gibbons BG 3931

Bulgráfia, 1993

Michel BG 4075

Yvert et Tellier BG 3528

Stanley Gibbons BG 3932

Bulgária, 1993

Michel BG 4076

Yvert et Tellier BG 3527

Stanley Gibbons BG 3933

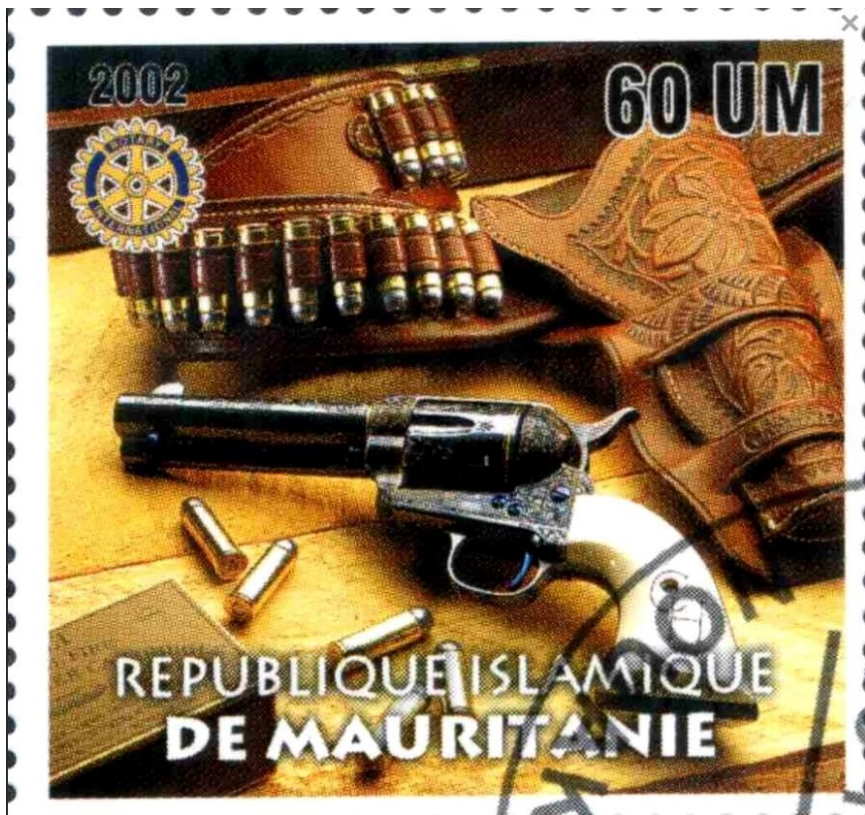

Michel HU 4415

Yvert et Tellier HU 3574

Stanley Gibbons HU 4314

Philatelia Hungarica katalógus HU 4367

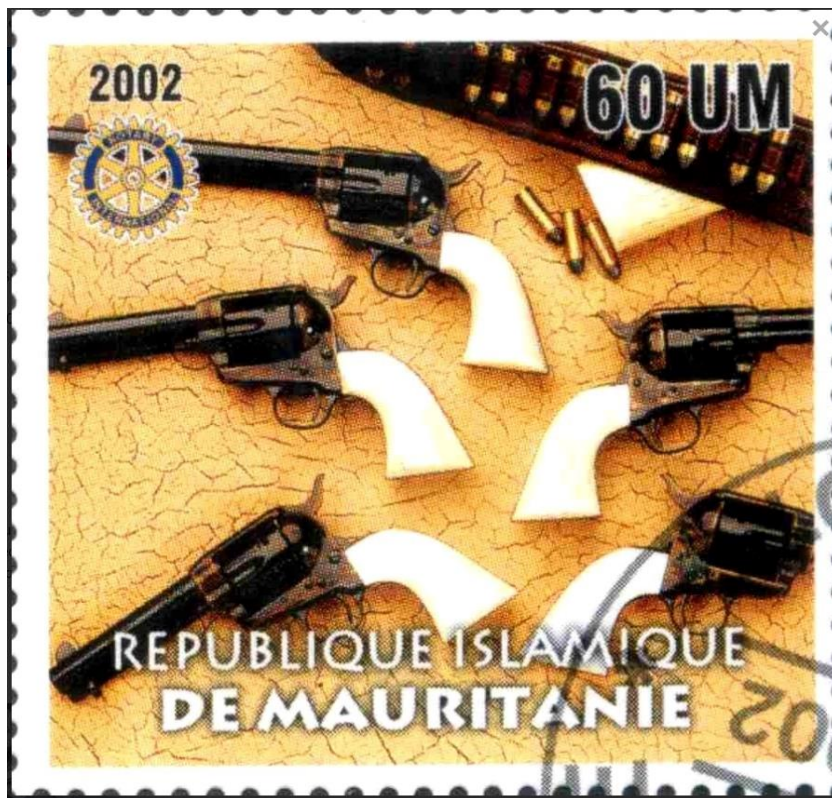

Mauritánia, 2002 (illegális bélyeg)
Colnect MR 2002-02/1

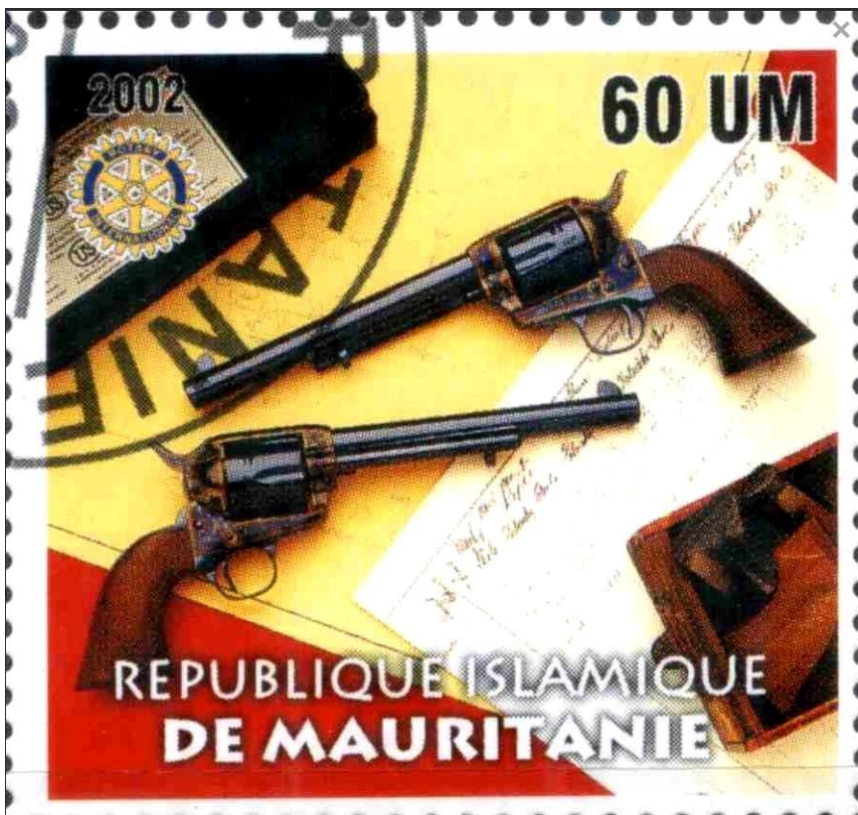
Mauritánia, 2002 (illegális bélyeg)
Colnect MR 2002-02/2

Mauritánia, 2002 (illegális bélyeg)
Colnect MR 2002-02/3

Mauritánia, 2002 (illegális bélyeg)
Colnect MR 2002-02/4

Mauritánia, 2002 (illegális bélyeg)
Colnect MR 2002-02/5

Mauritânia, 2002 (illegális bélyeg)
Colnect MR 2002-02/6

Észak-Macedónia, 2004

Michel MK 311

Yvert et Tellier MK 302

Stanley Gibbons MK 446

Észak-Korea, 2004
Michel KP 4821
Yvert et Tellier KP 3372
Stanley Gibbons KP 4448

Brit Indiai-óceáni Területek, 2005

Michel IO 363

Stamp Number IO 298

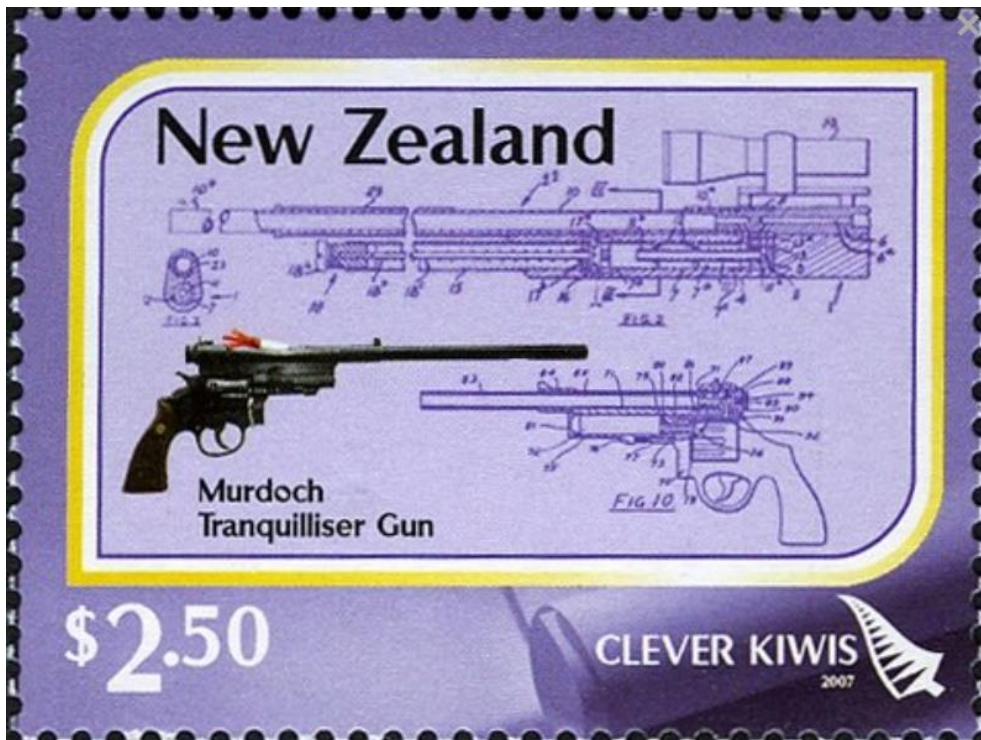
Yvert et Tellier IO 312

Stanley Gibbons IO 319

Bahama-szigetek, 2005
Michel BS 1212
Yvert et Tellier BS 1203
Stanley Gibbons BS 1380

Új-Zéland, 2007

Michel NZ 2450

Yvert et Tellier NZ 2353

Stanley Gibbons NZ 2986

Grúzia, 2007
Michel GE 546
Stamp Number GE 428d
WADP Numbering System - WNS GE027.07

Grúzia, 2007

Michel GE 544

WADP Numbering System - WNS GE025.07

România, 2008

Michel RO 6269

Yvert et Tellier RO 5278

Stanley Gibbons RO 6864

Romfilatelia RO 1794a/1

România, 2008

Michel RO 6270

Yvert et Tellier RO 5279

Stanley Gibbons RO 6865

Romfilatelia RO 1794a/2

România, 2008

Michel RO 6271

Yvert et Tellier RO 5280

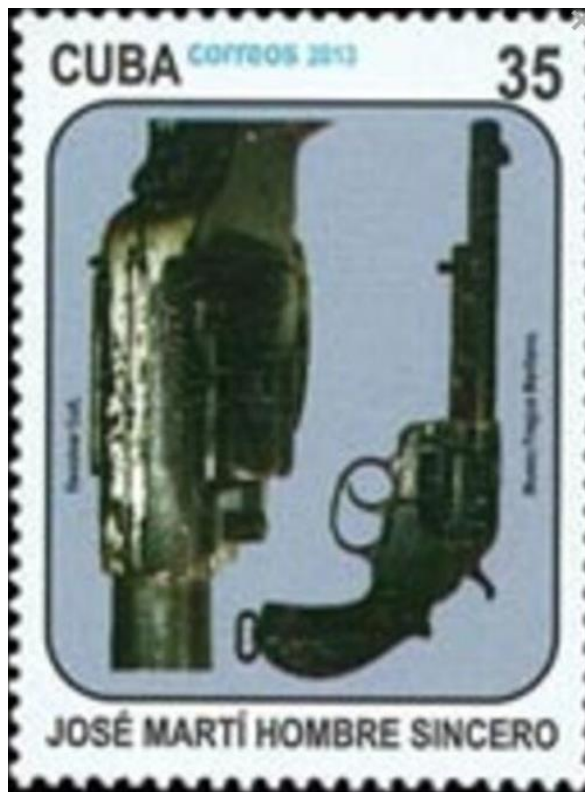
Stanley Gibbons RO 6866

Romfilatelia RO 1794a/3

România, 2008
Michel RO 6272
Yvert et Tellier RO 5281
Stanley Gibbons RO 6867

Kuba, 2013

Michel CU 5654

Yvert et Tellier CU 5101

Stanley Gibbons CU 5785

San Marino, 2017
Michel SM 2722
Yvert et Tellier SM 2515
Stanley Gibbons SM 2443
Unificato SM 2565

Oroszország, 2019
Michel RU 1544
Yvert et Tellier RU 7100
Stanley Gibbons RU 7597

Azerbajdzsán, 2011
Michel AB 871
Yvert et Tellier AB 747
Stanely Gibbons AB 807

Algérie, 2016

Michel AL 1818

Yvert et Tellier AL 1745

Stanely Gibbons AL 1839

România, 2017

Michel RO 7201

Yvert et Tellier RO 6132

Romfilatelia RO 2140(6)

România, 2017
Michel RO 7192Zf

România, 2017
Michel RO 7193Zf

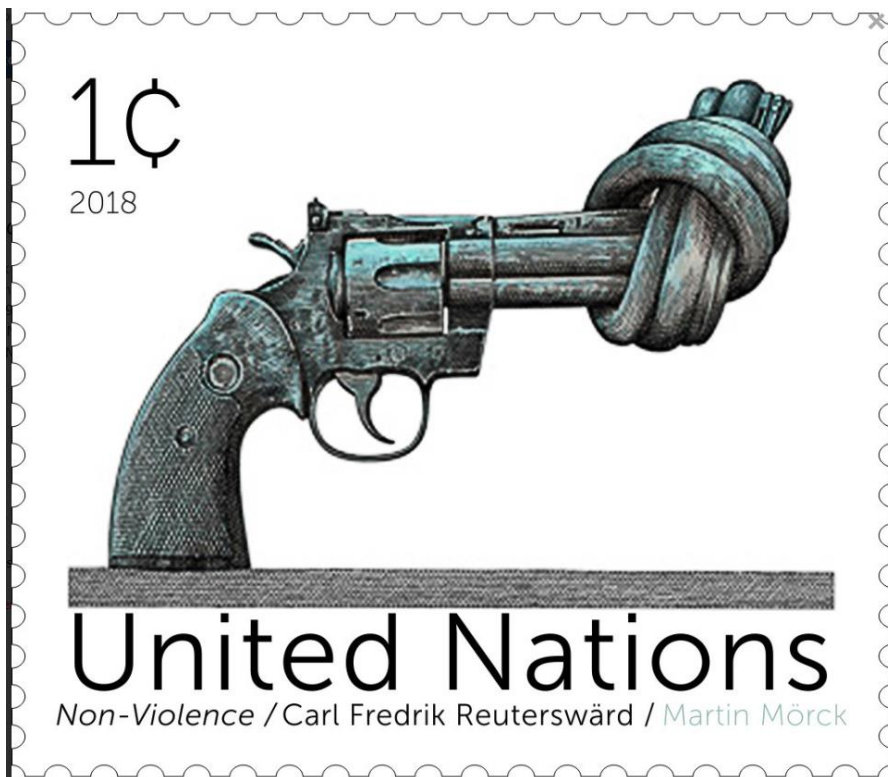

România, 2017
Michel RO 7194Zf

România, 2017
Michel RO 7195Zf

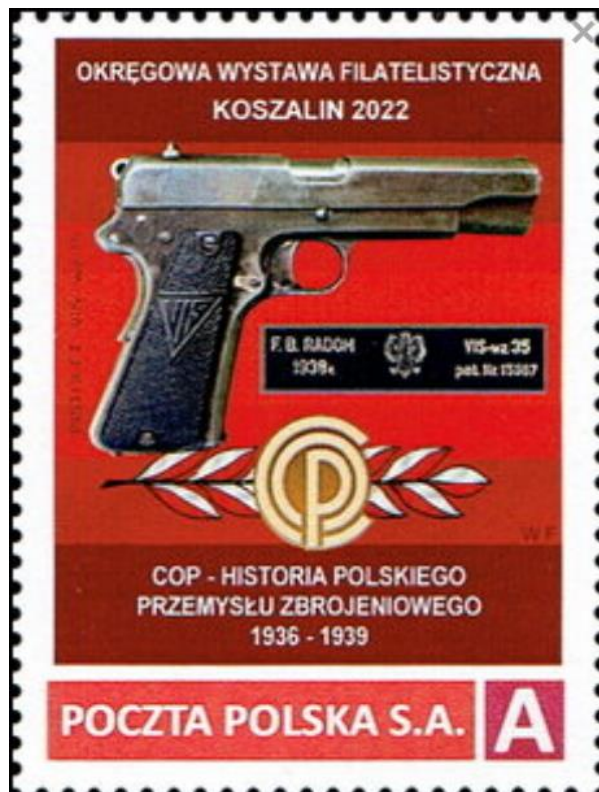

Egyesült Nemzetek Szervezete – New York, 2018

Michel NT-NY 1695

Stamp Number NT-NY 1205

Yvert et Tellier NT-NY 1637

Lengyelország, 2022 (személyes bélyeg)
Colnect PL-PPS 2022-104

